

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie**

Szczecin, dnia 22 grudnia 2010 r.

**Pan
Zdzisław Matusewicz
Burmistrz Trzebiatowa**

LSZ-4101-24-02/2010
P/10/113

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Miejskim w Trzebiatowie (zwanym dalej „Urzędem”), w zakresie zarządzania środowiskiem w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 8 listopada 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 16 listopada 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Urzędu w zakresie objętym kontrolą, mimo stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

1. NIK pozytywnie ocenia przygotowane przez Urząd i uchwalone przez Radę Miejską gminne programy z zakresu ochrony i zarządzania środowiskiem² oraz inne działania organizacyjno-prawne zmierzające do poprawy stanu środowiska na terenie Miasta i Gminy Trzebiatów.

W okresie objętym kontrolą obowiązywał „Gminny Program Ochrony Środowiska na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2009-2012” (zwany dalej „GPOS”), w którym określono cele

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² 1) „Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Trzebiatów na lata 2005 – 2010” przyjęty w dniu 30 grudnia 2004 r. uchwałą Rady Miejskiej w Trzebiatowie Nr XXVII/273/04,
2) „Gminny Program Ochrony Środowiska na lata 2005 – 2008 z perspektywą na lata 2009 – 2012”, przyjęty uchwałą Rady Miejskiej Nr XXV/252/04 z dnia 28 października 2004 r., którego częścią był „Program Gospodarki Odpadami dla Celowego Związku Gmin R-XXI na lata 2004 – 2015”
3) „Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Trzebiatów” przyjęty uchwałą Nr XVIII/183/08 Rady Miejskiej w Trzebiatowie z dnia 24 kwietnia 2008 r.,
4) „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Trzebiatów” przyjęte uchwałą Nr L/504/02 Rady Miejskiej w Trzebiatowie z dnia 26 września 2002 r.

ekologiczne, harmonogram działań oraz sposób ich finansowania, natomiast nie określono w nim wskaźników/mierników umożliwiających jednoznaczne określanie postępu działań oraz terminu aktualizacji programu.

Urząd monitorował realizację zadań zapisanych w GPOŚ i sporządził 2 raporty z realizacji zadań w nim ujętych za lata 2005 – 2006 i 2007 – 2008, które przekazał do właściwej rzeczowo komisji Rady, czym wypełnił obowiązek określony w art. 18 ust. 2 POŚ³.

Urząd przed dniem rozpoczęcia kontroli podjął prace w celu opracowania projektu aktualizacji GPOŚ, które do czasu zakończenia kontroli nie zostały zakończone.

2. W obowiązującym w kontrolowanym okresie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Trzebiatów” z 2002 r., zwanego dalej „Studium”, zrealizowano wymagania w zakresie ochrony środowiska, określone w przepisach art. 10 ust. 1 i 2 uozp⁴ z 1994 r., art. 71 ust. 1 i 2 POŚ oraz art. 3 ust.1 i 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę o odprowadzaniu ścieków⁵ i art. 84 ustawy Prawo wodne⁶. W kontrolowanym okresie uchwalono 9 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp), które nie obejmowały terenów, o których mowa w art. 10 ust. 2 pkt 8 i 9 upzp⁷.

Urząd opracował wymagana przepisami art. 32 upzp analizę aktualności Studium, w którym wykazał, że zapisy Studium nie spełniają wszystkich wymagań wprowadzonych upzp (a w tym m. in. art. 10 ust. 1 pkt 8-9, ust. 2 pkt 8 i ust. 2a) i Rada w dniu 29.05.2008 r. podjęła uchwałę⁸ o konieczności aktualizacji Studium i mpzp, jednakże nie podjęła do czasu kontroli NIK uchwały o przystąpieniu do aktualizacji Studium.

Badania prawidłowości sporządzenia w okresie objętym kontrolą 3 mpzp⁹ wykazały, że mpzp uchwalono zgodnie z przepisami art. 71 ust. 2 oraz art. 73 ust.1 i 3 POŚ, art. 15 ust. 2 upzp, art. 84 ustawy Prawo wodne, art. 3 ust.1 i 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków, art. 3 pkt 1 uoop¹⁰ oraz uwzględniały wymagania określone w obowiązującym Studium, a przed ich uchwaleniem zostały wykonane opracowania ekofizjograficzne, o których mowa w art. 72 ust. 4 POŚ oraz prognozy oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 17 pkt 4 upzp.

³ ustawa z dnia 27.04. 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150 ze zm.)

⁴ ustawa z dnia 7.03.1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15 poz. 139 ze zm.) – zmieniona w 2003 r.

⁵ ustawa z dnia 7.06.2001 r. o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123 poz. 858 ze zm.)

⁶ ustawa z dnia 18.07.2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239 poz. 2019 ze zm.)

⁷ ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717 ze zm.)

⁸ uchwała Rady Miejskiej w Trzebiatowie Nr XIX/196/08 z dnia 29 maja 2008 r.

⁹ 1) mpzp części m. Rogowo od Mrzeżyna do granicy portu w Dźwirzynie – uchwała Nr XXIII/230/08 z dn. 28.08.2008 r.;

2) zmiana mpzp miejscowości Mrzeżyno dla obszaru przy ul. Letniskowej – uchwała Nr XXIV/235/08 z dn. 25.09.2008 r.;

3) zmiana mpzp miasta Trzebiatowa objętego planem rewitalizacji Starego Miasta dla działki nr 135/8 i 135/6 oraz części działki nr 135/9 – uchwała Nr XLIV/416/10 z dnia 25.03.2010 r.;

¹⁰ ustawa z dnia 16.04.2004 o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. , Nr 151, poz. 1220 ze zm.)

3. NIK pozytywnie ocenia realizację zadań dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi zgodnie z założeniami i celami określonymi w PGO¹¹, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości polegających m. in. na nieujęciu w prowadzonej ewidencji Urzędu wszystkich podmiotów wytwarzających odpady stałe, niekontrolowaniu zgodności działalności przedsiębiorców z wydanym zezwoleniem na odbiór, transport i przetwarzanie odpadów oraz nieegzekwowaniu od nich sprawozdawczości z tego zakresu.

Urząd nie posiadał rzetelnych danych o liczbie właścicieli nieruchomości posiadających podpisane umowy na odbiór odpadów i nie posiadających takich umów oraz nie realizował obowiązku określonego w przepisach art. 3 ust. 3 pkt 3 ucp¹², polegającego na bieżącej aktualizacji ewidencji umów zawartych przez właścicieli nieruchomości z przedsiębiorcami na odbieranie stałych odpadów komunalnych. Brak rzetelnej ewidencji utrudniał bieżącą i skuteczną kontrolę wypełniania przez właścicieli nieruchomości obowiązków przekazywania odpadów przedsiębiorcom posiadającym stosowne zezwolenia.

W badanym okresie żaden z 11 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbioru odpadów z terenu Gminy nie realizował obowiązków sprawozdawczych w sposób określony w przepisach art. 9a ust. 1 i ust. 2 ucp¹³ i w udzielonych zezwoleniach na prowadzenie takiej działalności. Urząd nie egzekwował od ww. przedsiębiorców, obowiązku składania w terminie do 15 dnia po upływie każdego miesiąca informacji o właścicielach nieruchomości, z którymi zawarto lub rozwiązano umowy na odbieranie odpadów komunalnych. Nie kontrolował też przedsiębiorców w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem do czego uprawniali go przepisy art. 379 ust.1 POŚ oraz art. 8b ucp.

Urząd nie dysponował bazą danych umożliwiającą rzetelne określenie ilości wytworzonych i odbieranych na terenie Gminy oraz przywożonych na jej teren i zagospodarowanych odpadów komunalnych. Mimo, iż prowadzenie takiej bazy danych nie było wymagane przepisami prawa, to zdaniem NIK, jej utworzenie i bieżące uaktualnianie uzasadnione jest koniecznością ujęcia tych danych w analizach z wykonania PGO oraz do prowadzenia prawidłowego monitoringu i sporządzania sprawozdań z jego realizacji.

¹¹ „Program Gospodarki Odpadami dla Celowego Związku Gmin R-XXI na lata 2004-2015” i „Zaktualizowany PGO CZG-XXI na lata 2009-2012 z perspektywą do 2018 r.” przyjęty przez Zgromadzenie CZG R-XXI z dnia 11.10.2010 r.

¹² ustawa z dnia 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.)

¹³ W latach 2008, 2009 i 2010r. (do 30.10.) następującą liczę informacji złożył:

„Eco – Serwis” w Trzebiatowie – odpowiednio 8, 9 i 1 informacji miesięcznych o umowach na odbiór i wywóz odpadów oraz informację za 2007 r. o masie odebranych odpadów,

FHU Krzysztof Grabowiecki w Gryficach – odpowiednio 4, 5 i 2 informacji miesięcznych, 4 kwartalne informacje o masie odebranych odpadów za 2008 r., 1 za II kw. 2009 r. oraz informację o masie odebranych odpadów.

„Remondis” w Szczecinie – odpowiednio 7, 8 i 2 informacji miesięcznych oraz 1 informację o masie odebranych odpadów za 2009 r.

a pozostali przedsiębiorcy złożyli po 1 informacji o umowach i masie odebranych odpadów w danym roku (4 w 2008 r., 6 w 2009 r. i 4 w 2010 r.).

Urząd zapewnił warunki dla funkcjonowania systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Pozwoliło to na ograniczenie ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji, odzysk i recykling oraz wydzielenie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych.

4. NIK pozytywnie ocenia inne działania Urzędu podjęte w okresie kontrolowanym służące ochronie i poprawie stanu środowiska, m. in. takie jak:

- wydatkowanie na realizację zadań określonych w GPOŚ łącznie 11.256,7 tys. zł (3.184,4 tys. zł w 2008 r., 2.422,7 tys. zł w 2009 r. i 5.649,5 tys. zł w 2010 r.), w tym m. in. 4.126,0 tys. zł na nawierzchnie ulic, 2.084,0 tys. zł na promocję turystyczną, 1.826,2 tys. zł na budowę kanalizacji ściekowej i 1.672,7 tys. zł na zmianę systemu ogrzewania na paliwo ekologiczne,
- podpisanie w dniu 1.03.2010 r. umowy z WFOŚiGW w Szczecinie na dofinansowanie kwotą 11.148, 1 tys. zł projektu „Kompleksowe uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie miasta Trzebiatów” o wartości 22.595,2 tys. zł,
- zgodne z przepisami art. 83-86 uoop wydanie 230 decyzji na usuwanie drzew i krzewów (w tym 216 zgód), w tym naliczenie opłat w 16 przypadkach w łącznej kwocie 2.184,9 tys. zł i warunkowe odroczenie płatności na 3 lata w zamian za wykonanie nasadzeń w wyznaczonym terminie,
- utworzenie magazynu przeciwpowodziowego i jego wyposażenie oraz działań podejmowanych dla przeciwdziałania powodziom,
- wydanie 28 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na realizację przedsięwzięcia (9 dotyczących obszarów Natura 2000) zgodnie z ustaleniami Studium i mpzp, z których w 11 przypadkach nałożono obowiązek sporządzenia raportu.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o :

1. *Zaktualizowanie Studium zgodnie z wymogami ustawy z dnia 7 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.*
2. *Uaktualnienie GPOŚ poprzez uwzględnienie aktualnie istniejących uwarunkowań środowiskowych oraz określenie wskaźników/mierników oceny postępu realizacji działań.*
3. *Egzekwowanie od przedsiębiorców posiadających zezwolenia na odbiór odpadów komunalnych oraz wywóz nieczystości ciekłych przedkładania informacji sporządzonej zgodnie z art. 9a ust.1 i ust. 2 ucpg.*
4. *Kontrolowanie przedsiębiorców w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem i wypełniania obowiązków w nim określonych.*
5. *Rozważenie utworzenia bazy danych umożliwiającej określenie ilości wytworzonych i odbieranych na terenie Gminy oraz przywożonych na jej teren i zagospodarowanych odpadów komunalnych.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Burmistrza – w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego - informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust.1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Burmistrzowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.